

Вторник, 25 февруари 2014 г.

P7_TA(2014)0131

Растителна селекция**Резолюция на Европейския парламент от 25 февруари 2014 г. относно растителната селекция: какви са възможностите за повишаване на качеството и добива (2013/2099(INI))**

(2017/C 285/06)

Европейският парламент,

- като взе предвид доклада на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО), озаглавен „Как да се изхрани светът през 2050 г.“,
- като взе предвид Международната конвенция за закрила на новите сортове растения (Конвенцията UPOV),
- като взе предвид приетия на конференция на ФАО Международен договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие,
- като взе предвид доклада „На път към 9 милиарда — може ли Европа да си позволи да пропусне потенциала на ГМ култури“ на Ивар Вирджин/Стокхолмски институт за околната среда, Тимбро, април 2013 г.,
- като взе предвид доклада на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) от 1993 г., озаглавен „Да оползотворим природното разнообразие“,
- като взе предвид уебсайта на Международното семехранилище в Свалбард ⁽¹⁾,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 27 март 2001 г. „План за действие за биологичното разнообразие с цел опазване на природните ресурси“ (COM(2001)0162),
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1829/2003 на Европейския парламент и Съвета от 22 септември 2003 г. относно генетично модифицираните храни и фуражи ⁽²⁾,
- като взе предвид Директива 2002/53/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно общия каталог на сортовете на земеделските растителни видове ⁽³⁾, както и Директива 2002/55/ЕО на Съвета от 13 юни 2002 г. относно търговията със семена от зеленчукови култури ⁽⁴⁾,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 1830/2003 на Европейския парламент и Съвета от 22 септември 2003 г. относно проследяването и етикирането на генетично модифицирани организми и проследяването на храни и фуражи от генетично модифицирани продукти и за изменение на Директива 2001/18/ЕО ⁽⁵⁾,
- като взеха предвид Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета от 27 юли 1994 г. относно Службата на Общността за растителните сортове ⁽⁶⁾,
- като взе предвид бележката на генералния секретар на ООН „Правото на прехрана; политики по отношение на семената и правото на прехрана — засилване на биологичното разнообразие в земеделието и насърчаване на иновациите“, (A/64/170, 2009, Общо събрание на ООН),
- като взе предвид заключенията на Международната оценка на селскостопанските науки и технологии за развитие (IAASTD), междуправителствен процес, подкрепен от ФАО, Глобалния екологичен фонд (ГЕФ), Програмата за развитие на Организацията на Обединените нации (ПРООН), Програмата на ООН за околната среда, ЮНЕСКО, Световната банка и СЗО,
- като взе предвид член 48 от своя правилник,
- като взе предвид доклада на комисията по земеделие и развитие на селските райони (A7-0044/2014),

⁽¹⁾ <http://www.regjeringen.no/en/dep/lmd/campaign/svalbard-global-seed-vault.html?id=462220>.

⁽²⁾ ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 193, 20.07.02, стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 193, 20.7.2002, стр. 33.

⁽⁵⁾ ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 24.

⁽⁶⁾ ОВ L 227, 1.9.1994 г., стр. 1.

Вторник, 25 февруари 2014 г.

- А. като има предвид, че чрез настоящия доклад комисията по земеделие и развитие на селските райони си поставя за цел откриването на широка дискусия и проучване на цялостната ситуация що се отнася до селектирането на растителни видове в европейското и световното селско стопанство;
- Б. като има предвид, че селектирането на растителни сортове е от основно значение за производителността, разнообразието, здравето и качеството на земеделието, градинарството, производството на храни и фуражи, както и за околната среда;
- В. като има предвид, че според редица доклади, изготвени предимно от органите на ООН — ФАО и СЗО, както и според междуправителствения комитет на ООН по изменението на климата, световното население се очаква да нарасне от сегашните 7 милиарда на около 9 милиарда между 2040 г. и 2050 г., като е възможно да достигне дори 10-11 милиарда;
- Г. като има предвид, че това нарастване на населението ще подложи селското стопанство на огромни изисквания, особено що се отнася до повишаване на производителността с цел задоволяване на значителното нарастване в търсенето на храни; като има предвид, че по данни на ФАО предлагането на храни е необходимо да нарасне със 70 % през следващите 30-40 години;
- Д. като има предвид, че между 30 % и 50 % от произведената храна в ЕС се губи, при средно около 30 % в световен мащаб, голяма част от нарастващото предлагане на необходимата храна вероятно може да бъде задоволена посредством по-добри, по-ефективни и устойчиви практики в производството на храни в богатите части на света, в съчетание с по-мощни системи за съхранение и разпределение в развиващите се страни;
- Е. като има предвид, че основният проблем остава това как населението в различни части на света ще е в състояние да се изхрани, след като подходящата за обработване земя намалява поради неподходящо земеползване;
- Ж. като има предвид, че по данни на ФАО ще бъде възможно постигането на около 10 % увеличение на земеделската продукция от обработването на нови селскостопански площи, което означава, че около 90 % ще трябва да бъде постигнато посредством увеличаване на добива от съществуващите селскостопански земи, като в същото време продуктите трябва да продължат да бъдат с високо качество;
- З. като има предвид, че свръхексплоатацията на селскостопанската земя е възможно да доведе до обедняване на почвата, а в най-лошия случай — да доведе до ерозия и опустиняване; като има предвид, че същото важи за залесените площи, тъй като превръщането на залесени площи в земеделски би оказало толкова сериозно влияние както върху климата и управлението на водите, така и върху биологичното разнообразие, че е немислимо разглеждането му като възможност за увеличаване на производството на храни;
- И. като има предвид, че в допълнение към намаляването на площта на земеделските земи, земеделската продукция остава на същите нива, а се наблюдават обезпокоителни тенденции, включително спад в производителността, които ще имат сериозно неблагоприятно въздействие върху селското стопанство в бъдеще и върху нуждите за прехрана на населението;
- Й. като има предвид, че производството на храни зависи не само от наличието на достатъчно земя, но и от фактори като климата, водата, енергията и достъпа до хранителни вещества; като има предвид, че в бъдеще тези основни ресурси ще са по-ограничени, а липсата на ресурси вероятно ще има неблагоприятен ефект върху растящите нужди по отношение на ползването на селскостопански земи, селскостопанското производство и жизнеспособността на стопанствата;
- К. като има предвид, че в бъдеще е възможно възникването на големи промени в климата; като има предвид, че за Европа това означава значително по-сух климата в южните региони, които представляват области от голямо значение за производството на плодове и зеленчуци; като има предвид, че в централните и северните ширини на Европа се очаква зимите да станат по-меки, а летата отчетливо по-дъждовни, отколкото понастоящем; като има предвид, че е много вероятно последиците от това да включват увеличаване на заболяванията сред животните и растенията и необходимост от нови селскостопански методи;
- Л. като има предвид, че европейското земеделие несъмнено е изправено пред огромни предизвикателства и при по-екстремни климатични условия, като суши и наводнения и други природни бедствия, селското стопанство трябва да се приспособи по начин, който да обезпечи производството; като има предвид, че за да сме в състояние да задоволим нарастващите нужди от храна, реколтите, които виждаме днес по нивите, не могат да останат същите в бъдеще;

Вторник, 25 февруари 2014 г.

М. като има предвид, че обхватът на правната закрила на сортовете растения за растенията, които изискват повече време на разработване до етапа на търговската реализация, е недостатъчен да насърчи търговски инвестиции в научните изследвания и разработките, свързани с тях;

1. Подчертава, че за да реагираме на идните предизвикателства, като бъдещите нужди от хранителни доставки и изменението на климата, от изключително значение е наличието на една ефективен и конкурентоспособен сектор на култивиране на растителни сортове;

2. Независимо от първостепенната важност на чистата почва и на разнообразието за осигуряването на устойчивостта на агро-екосистемите, изтъква значението на това да бъдат разработени растителни видове, които да могат да се справят с условията, с които очакваме да се срещнем в бъдеще, например с увеличението на валежите и прогнозната увеличена поява на болести по растенията; в същото време отбелязва, че е важно да бъде съхранено и развито съществуващото разнообразие в Европа както в рамките на агро-екосистемата като цяло и на генетичното разнообразие на шамове, така и в абсолютния брой на различни сортове и местни видове, тъй като всички те са необходими, за да се гарантира, че можем да се приспособим към предизвикателствата, свързани с изменението на климата;

3. Отбелязва, че са необходими култури, които например ефективно да поглъщат азот и фосфор, да бъдат по-устойчиви при суша и силни валежи, да бъдат устойчиви на вредители и да могат да понесат температурни промени; Подчертава факта, че е необходимо също така разработването на постоянни култури, т.е. многогодишни култури; отбелязва, че при многогодишните култури, няма да има нужда земята да бъде обработвана всяка година, което би направило селското стопанство по-екологично;

4. Изтъква, че тъй като за разработването на нов растителен сорт са необходими средно 10 години, считано от изследователския етап до готовите семена, както и допълнителното време за изпитване и търговско разпространение, още отсега има необходимост от насърчаване на значително повече инвестиции в научни изследвания за задоволяване на бъдещите хранителни нужди и справяне с изменението на климата;

5. Изтъква, че тъй като възможностите за използване на нова земя за селскостопански цели са твърде ограничени, от жизненоважно значение е разработването на нови култури, които да се отличават с приспособимост към екологичните условия, пригодност по отношение на оскъдните ресурси, подкрепа на целите за устойчивост, достатъчна производителност и високо качество, както и че също е важно да бъдат развити вече широко използвани култури, с оглед придаването на гъвкавост на бъдещите технически и научни развията в сектора на растителните култури;

6. Отбелязва, че продължаващото лишаване от специфични продукти за растителна защита, предназначени за минимална употреба, оказва много съществено влияние върху качеството и добива на плодове и зеленчуци и застрашава производството на някои специални култури; подчертава необходимостта да се намерят както краткосрочни, така и дългосрочни решения за отглеждането на тези култури;

7. Като има предвид, че за разработването на нов сорт пшеница, рапица или която и да била друга култура са нужни средно 10 години и следователно е важно да се разработят нови методи за селектиране на сортове и е от решаващо значение да бъдем отворени за наличните технологии, за да посрещнем тези нужди и да засилим конкурентоспособността на секторите на земеделието и градинарството; изразява загриженост по отношение на забавянето на Комисията при оценката на нови методи за селектиране на растителни сортове и призовава Комисията спешно да уточни регулаторния статут на тези методи;

8. Призовава Комисията да използва Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“ за финансиране на приложни изследвания в подкрепа на развитието на нови и иновативни методи за отглеждане на растения, като например ускорено отглеждане;

9. Отбелязва изчисленията на ФАО, според които разнообразието на култивирани видове е спаднало със 75 % през 20-ти век, както и че една трета от днешното разнообразие би могло да изчезне до 2050 г.; изтъква, че с оглед обезпечаването на дългосрочна продоволствена сигурност за нарастващото световно население, както и гъвкавост на системите за производство на храните, от решаващо значение е защитата и съхранението на европейското биологично и генетично разнообразие; счита, че е от жизненоважно значение да се съхранят по-голямата част от местните и регионалните сортове на място и в земеделското стопанство, с цел запазване и увеличаване на генетичното и културното разнообразие, както по отношение на шамовете и сортовете, така и на техния абсолютен брой;

10. Изтъква, че за да бъде възможно разработването на нови сортове, от жизненоважно значение е да разполагане с много генетични вариации; ето защо счита, че този рязък спад е повод за сериозно безпокойство;

Вторник, 25 февруари 2014 г.

11. Приветства развитието партньорства между правителствата, промишлеността и научноизследователските организации, например в областта на растениевъдството с участие на всички заинтересовани страни, за да се стимулират научните изследвания в предварително селектиране и селектиране на сортове, а също така и отличителните белези и съхраняването на генетичните ресурси; обръща внимание на предимствата на укрепването и разширяването на тези партньорства, както и на международните инициативи в тази област, и изтъква необходимостта от това да се гарантира, че схемите за подкрепа са структурирани по начин, който в максимална степен да увеличи въздействието и съгласуваността на инвестициите като цяло;
12. Счита, че с оглед бъдещето на Европа от жизненоважно значение е да се работи сериозно за съхраняване на генетичното ни наследство, както и че от особено голямо значение е култивирането и запазването на местните и регионалните сортове, така че да бъде съхранено както генетичното, така и културното разнообразие;
13. Отбелязва, че в опит да се запази и поддържа генетичното разнообразие в селското стопанство и селектирането на растителни сортове, в различни генни банки по света се създават сбирки от семена и растителни материали; отбелязва по-специално съществуването на генната банка в Свалбард с генетичен материал от целия свят и изтъква факта, че това е един много важен и амбициозен проект, чиято цел е да се гарантира генетичното разнообразие за бъдещето;
14. Счита, че е важно да се съхрани по-голямата част от сортовете и растителните генетични ресурси на място и в земеделското стопанство; отбелязва, че понастоящем от страна на публичните институции не се полагат достатъчно усилия, нито се предоставя достатъчно подкрепа за улесняване на тази цел;
15. Подчертава, че този и други подобни проекти са от жизненоважно значение за бъдещето на селектирането на растителни сортове, селскостопанското производство и хранителните доставки;
16. Изтъква факта, че научните изследвания и практика в областта на селектирането на Растителни сортове е от ключово значение за бъдещето на селскостопанската продукция, особено що се отнася до работата по развитието на съществуващите сортове и на нови сортове, с оглед обезпечаването на бъдещите хранителни доставки;
17. Отчита значението на гарантирането на достъпа до генетични ресурси като основа за селектирането на растителни сортове; поддържа по-специално основния принцип на международната система за правата на селекционерите на растения, залегнали в Конвенцията UPOV и изтъква, че използването на защитен сорт за по-нататъшно отглеждане и експлоатацията на новоселектирания сорт не могат да бъдат предотвратени от титуляра на правото на създател на растителния сорт; отбелязва, че този основен принцип е признат и в член 13, параграф 2, буква г), подточка ii) от приетия на конференция на ФАО Международен договор за растителни генетични ресурси за прехрана и земеделие;
18. Изразява разбиране, че разработването на нови подобрени сортове е скъпо и отнема дълго време, но подчертава необходимостта от него за поддържането на конкурентоспособността на Европа в тази област; посочва, че тези разходи биха могли да се компенсират с разширяване на обхвата на защитеното право върху сорта след подходяща оценка на въздействието;
19. Изразява безпокойство по отношение на факта, че световният агротехнически пазар е доминиран от едва няколко големи мултинационални предприятия, които инвестират само в ограничен брой сортове; в Европа агротехническият пазар остава по-разнообразен в сравнение със световния, като малките и средните предприятия представляват значителна част от сектора; изтъква, че в интерес на здравословната конкуренция в европейския агротехнически пазар следва да бъдат въведени повече подобрения;
20. Счита, че големите световни агротехнически предприятия са придобили обезпокоително силно влияние върху глобалното селско стопанство и селскостопанската политика; подчертава ролята на публично финансирана самостоятелна научноизследователска дейност, извършена в дългосрочен обществен интерес, с оглед на дългосрочна продоволствена сигурност;
21. Освен това счита, че по-големите предприятия следва да използват и споделят по-добре методите си за селектиране, които, ако се използват правилно, биха могли да допринесат за решаване на проблемите, свързани с околната среда, климата и продоволствието;
22. Отбелязва, че МСП имат важна роля на пазара на семена и в сектора на селектирането на растителни сортове в ЕС, предвид значимия им принос към търговското селектиране на растения, и подчертава тяхната способност да превърнат научните изследвания и знания в нови търговски продукти; обръща внимание на факта, че тъй като селектирането на растения става все по-активен научноизследователски и високотехнологичен сектор, разходите и инструментите, необходими за разработването и пускането на пазара на нов сорт в бъдеще могат да представляват пречка за по-малките предприятия;

Вторник, 25 февруари 2014 г.

счита, че подходящият обхват на тяхното защитено право върху съответните сортове растения и пълният достъп до резултатите от изследванията могат да допринесат значително за установяването на равни условия и счита, че е от съществено значение да продължи поддържането на инвестициите в тези предприятия в ЕС;

23. Изтъква, че е важно Европа да си възвърне позициите на европейските научни изследвания и практика в областта на селектирането на растителни сортове и да ги доразвие;

24. Подчертава значението на разнообразието на видовете в Европа, както и на европейските научни изследвания в областта на селекцията на растителни сортове със специално внимание към нуждите на Европа, включително растения, зърнени култури и плодове, които са подходящи за местните и регионалните условия; отбелязва, че всяко развитие в тази област ще помогне на европейските селскостопански производители да подобрят количеството и качеството на тяхното производство на храни и фураж;

25. Подчертава, че Европа се нуждае от съчетание на различни участници в агротехническия сектор и следва да бъде възможно за повече предприятия и научноизследователски центрове да осъществяват научноизследователски проекти и да работят в областта на селектирането на растителни сортове;

26. Счита, че научните изследвания в областта на селектирането на растителни сортове изисква дългосрочна финансова подкрепа, за да може да продължи и че е нелогично отпускането на финансова подкрепа за научноизследователски проекти в областта на селектирането само за относително кратък период, тъй като за създаването на нов сорт са необходими средно 10 години;

27. Подчертава, че ЕС е длъжен да поеме своята отговорност за посрещане на бъдещите предизвикателства в селското стопанство и селектирането на растителни сортове в Европа в контекста на общата селскостопанска политика; счита, че ЕС следва да играе водеща роля в развитието на устойчиви селекционни методи и в насърчаването на селскостопанските и агротехническите научни изследвания и практика;

28. Изтъква, че основните научни изследвания в областта на селектирането на растителни сортове в ЕС следва да бъдат финансирани от ЕС и неговите държави членки; счита, че не е възможно малките и средните предприятия в ЕС сами да финансират голяма част от изследванията и в същото време да бъдат конкурентоспособни;

29. Призовава Комисията да отпусне финансови ресурси и да създаде последователна структура за научни изследвания и практика в областта на селектирането на растителни сортове и други подходящи инструменти на политиката, така че да бъде съхранено и развито европейското разнообразие; счита, че е от особена важност да бъде предоставяно достатъчно време и финансиране за научноизследователските проекти с цел постигането на резултати; изтъква, че много е важно също така агротехническите предприятия да разполагат с неограничен достъп до резултатите от научните изследвания и че следва да съществува набор от различни изследователски проекти, така че да се намали въздействието на евентуални неуспехи;

30. Подчертава, че ще има непрекъсната нужда от висококвалифицирана работна ръка за посрещане на бъдещите потребности в областта на селектирането на растителни сортове и че ботаниката и растителната селекция трябва да бъдат допълнително насърчавани в училища и университети, както и сред широката общественост; посочва по-специално успеха на Международния ден на растенията на 18 май 2013 г.;

31. Подчертава, че крайната цел на законодателството относно селектирането на растителни сортове следва да бъде улесняването както на прилагането на селекционните методи, така и на научните изследвания в областта на селското стопанство и селектирането; счита, че това следва да доведе до получаването на сортове, по-добре приспособени към местните климатични и географски условия, които накрая ще дадат голям добив и са безопасни за човешкото здраве и околната среда;

32. Отбелязва, че при сегашното основаващо се на технологиите законодателство в областта на селектирането на сортове е трудно, след събитието, да се определи какви методи са били използвани към момента на селектирането, нещо което потвърждава трудностите, произтичащи от основаващото се на технологиите законодателство;

33. Призовава Комисията, с оглед на представените предизвикателства и настоящото състояние на европейския и световен агротехнически сектор, да проучи и анализира ситуацията внимателно и да предложи ефективни и практически мерки, за да отговори на огромните предизвикателства, пред които са изправени селекционерите и земеделските стопани в Европа;

34. Насърчава Комисията да разработи цялостна стратегия за земеделските суровини, по-специално във връзка със селектирането на растителни сортове; настоятелно призовава Комисията да предостави политическа рамка, която подкрепя сектора, от който се захранва земеделието, като една от ключовите области за развитието на производителността и устойчивостта на земеделието;

35. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.